

RECENZJE

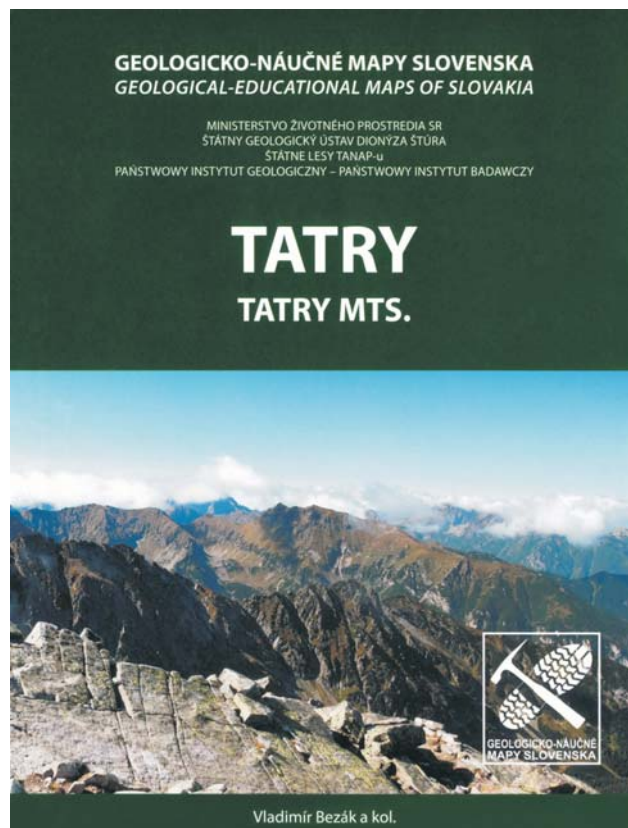
BEZÁK V. (red.) – Geologicko-náučné mapy Slovenska – Tatry. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava 2011, przewodnik 99 str., mapa w skali 1 : 50 000.

W roku 2011 ukazało się na Słowacji bardzo interesujące wydawnictwo opublikowane w języku słowackim autorstwa Vladimíra Bezáka i jego współpracowników, zatytułowane „Tatry”. Składa się ono z tekstowego przewodnika, w którym opisano geologię i geomorfologię Tatr, zjawiska krasowe i szereg innych składowych przyrody tatrzańskiej. Poszczególne części napisane zostały przez różnych autorów ciekawie i kompetentnie, a zarazem w sposób zrozumiały dla przeciętnego czytelnika zainteresowanego Tatrami.

W przewodniku znaleźć można wiadomości na temat katastrof, jakie nawiedzały Tatry, np. powstania olbrzymiego wiatrołomu na południowym stoku Tatr, ale także informacje o kolejkach linowych i szynowych, wodach mineralnych i uzdrowiskach, spis znakowanych szlaków turystycznych i wybranych tras rowerowych, wykaz ścieżek dydaktycznych, także w polskiej części Tatr. Istotne są informacje o stylach w architekturze czy cechach ludowej architektury w różnych częściach Tatr i Podhala. Warto byłoby rozszerzyć tu informacje o stylu wprowadzonym przez Witkiewicza na terenie Zakopanego. Dane te można zamieścić w tekście opisującym, dość lakonicznie, historię i znaczenie Zakopanego, określanego dziś powszechnie jako zimowa stolica Polski.

W dalszej części przewodnika znajdują się opisy wybranych odsłoneń geologicznych. Tekst jest ilustrowany wysokiej jakości fotografiami. Geologia i przyroda polskiej części Tatr zostały przybliżone zwięźle, choć niestety nie bez drobnych usterek, przez geologów z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

Drugą część wydawnictwa stanowi mapa geologiczna Tatr w skali 1 : 50 000, o bardzo bogatej, w ciekawy sposób przedstawionej treści. Warto tu wspomnieć, że pierwsza mapa geologiczna Tatr w skali 1 : 30 000, mająca także przyczynić się do popularyzacji geologii tych gór, ukazała się w Polsce w roku 1979 z okazji zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego, który odbył się właśnie w Tatrach. Od tego czasu liczne mapy geologiczne powstały zarówno w Polsce, jak i na Słowacji, a ta stworzona przez Vladimíra Bezáka i współpracowników jest dobrym przykładem mapy geologicznej zaadresowanej nie tylko do geologów tatrzańskich i karpaccyckich, ale i do tych pracujących w innych regionach, a także do turystów zainteresowanych Tatrami, którzy nie mają dokładnego przygotowania geologicznego. Obok mapy zamieszczone są przekroje, na których zobrazowano wglębną budowę Tatr, szkic jednostek tektonicznych oraz mapa ukazująca położenie opisywanych

w przewodniku stanowisk. W ten sposób mapa geologiczna i przewodnik tekstowy stanowią harmonijną, czytelną i zrozumiałą całość.

Na odwrocie mapy scharakteryzowane i zilustrowane są: budowa geologiczna Tatr, występujące tu skały, minerały i skamieniałości, zjawiska glacialne oraz flora i fauna, a wszystko z opisami w języku słowackim i angielskim.

Recenzowana pozycja ma być wydana w całości także w języku angielskim. Dobrze by było, o ile jest to możliwe ze względów technicznych, uzupełnić pewne dane dotyczące polskiej części Tatr – w słowackojęzycznej wersji brakuje np. informacji o odsłonięciu na Capkach, gdzie widoczne jest następstwo utworów eocenu numulitowego i jego kontakt z utworami triasu. Warto też wzbogacić dane o profilu eocenu w Dolinie Olczyńskiej, gdzie widoczny jest górny zlepieniec, podobnie jak na Capkach, oraz sedymentacyjny kontakt eocenu z dolomitami triasu.

Oceniane wydawnictwo to bardzo ciekawa i dobrze napisana praca zawierająca w obecnej wersji spory zasób wiedzy o Tatrach, głównie dla czytelników słowackich, ale także i dla czytelników polskich. Zapowiedziana wersja anglojęzyczna pracy uczyni ją dostępną dla dużo szerszego grona czytelników i przyczyni się do dalszej popularyzacji Tatr jako unikalnej grupy górskiej Karpata.

Piotr Roniewicz